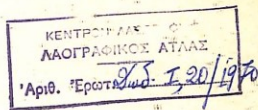

20
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
118cm 1969 / 30-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. *Λίνδος* .....
 (παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας .. *Ρόδου* .....
 Νομοῦ .. *Δωδεκανήσου* .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μιχαὴλ*
Γεωργακίου ..... ἐπάγγελμα .. *διδάσκαλος* .....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. *Παοζίδα - Ρόδου* .....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον .. *τέσσερα* .. (4)

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἐμμανουὴλ Παλλῆς τοῦ Πααμίμου*
ἑτῶν 98 .. ἀγαπητός .. *Λίνδος* .....
- β) *Ζηροβία Παλλῆ τοῦ Ἐμμανουὴλ τοῦ γένος Γ. Βαλασίου*
ἑτῶν 77 .. ἀγαπητὴ κακοχαλῆς .. *Λίνδος* .....
- γ) *Εὐάγγελος Αποστολάκης τοῦ Θεοδοσίου* .. *ἑτῶν 61* .. ἀγαπητός .. *Λίνδος* .....
- δ) *Φανῆ Μ. Δεσφύριαν* .. *ἑτῶν 90* .. ἀγαπητὴ .. *Λίνδος* .....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; *Ἰδυνήρι - Μαριῆρι - Ζάτα - Βλάχα - Φούρις -*
Κρομμυδία - Κράνα - Σοκίνη - Ζουνήρι - Μακκίλα - Λι. Νικολας - Κατριάδα - Βοτίνα - Μι
ρόλι - Καρῖδα
 Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; *ἐνηλλάσσοντο* .. *καὶ ἔ. π. ο. β.* .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
εἰς τὸν χωρικόν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν .....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων τρυ, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; *οὐδὲν κατα τὸν γάμον τοῦ ἀναλφάντος μερίδιον ἐν ᾧ*
ἡλικίαν του ὡς τὸ τέκνον τοῦ ἀνδρὸς ἢ κορίτιος ὅσα τὰ παῖδια
εἶχον μερίδιον .....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἤτεχοντε... ἐργάζονται... ἔβ. πιν...*

γεωργίαν. ἢ κτηνοτροφίαν... διήμερον... ἐν ἀεχθόντων...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *ἐλαχίστοι...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εις χρήμα ἢ εις εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

ἐν τῇ γερμανικῇ χωρίᾳ...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ὡς ἐργάται...

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

..... *Μ. σκην. με ζωϊκὴν κόπρον* .....

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Δεν χρησιμοποιεῖται* *εἰς τὸν τόπον* .....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

- 1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

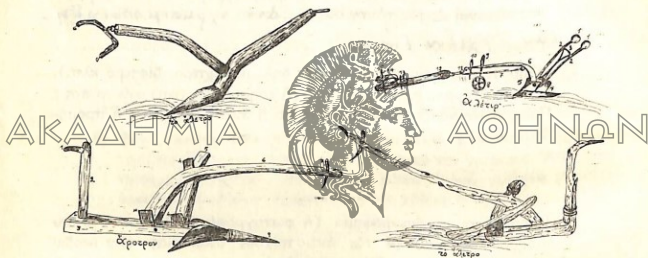

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τών σταχυών (δεματιών).....
- 5) Μηχανή άλωνισμού .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τὸ μακευμένον. ὁ ἄροτρος
ἔχει πλεονέκτημα (πλεονέκτημα). Τὸ ἐπὶ κατασκευάσει οἱ
τεμεταρτοῦ (τεμεταρτοῦ). ἐκ μαρμάρου - ἡ καλλιπὴς
καὶ ἐκ λίθου.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- * 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. (1)

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἡ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

...δὲ... πεποιθὲς τὸ ἐκονίζομενον διὰ τὴν ἀρετὴν...
...ὅταν τὸν εἶδεν τὴν χειρὰ ἑαυτοῦ τὰ κρῖνα
...δὲ... ζῶσαν... πετρῶσιν...

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἐπίκειται

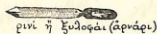
6) Ήτο (ή είναι) κατεσκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου;

κατασκευασμένη... α... 57ου...

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

...βκεπαρνι... , τρυπάνι... , βμίλλα... , ηριόνι...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. .... βοεῖς .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖσθαι) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; .... Δύο ... (2) .....

* 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... ΝΑΙ .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεύγες, πιζεῦ-λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

* 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευγῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... Ἀρμαρχία : κατεσκευασμένα : ἀπὸ χαλκοῦ καρὰ βόειο εἶδος ἐκ ἡμῶν κρυπιδίου ἦσαν δύο, ἡ μία περιένει ἐπὶ τοῦ ζυγόν μέγα ἀπὸ αὐτὴν ἢ δύο πρὸς διὰ μέσῃ τῇ ορείᾳ περιένει κι ἐπιτίθειτο τὸ ἀρο-
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... τρίον ...

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζεγίμνον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει το ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὴν τοῖπον σας ἔχει ἰδιοκτήτης καὶ ἄγρ. αὐτοῦ
 ἔχοντε καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ εὐλίγον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ἔβαλαν τὰ μαξιλάρια ἐπὶ τὰ χεῖρα τῶν βοδιῶν, ἔβαλαν τὴν στῆν. πάντα ἐπὶ μαξιλάρια, ἔβαν ἀπὸ τὰ μαξιλάρια ἔβαν ἐν αἰ. στῆν. αἰ. ὁ αἰ. ἔβαν ἐν ἀπὸ κάπου
 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. χαστή. με. ἐπάγγον.

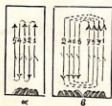
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Με σχοινί. τὰ δυο. αἶμα. τοῦ σχοινίου ἐπὶ τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν καὶ τὰ μέσων βρέντο πάντα ἐπὶ χεῖρα. ἔβαντο δὲ ζεύχοντες

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο πάλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... Κατ' εὐθείαν γραμμὴν... ἢ περικυκλῶς...
 ἢ καὶ κατὰ τὸν ἑξῆς τύπον...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει ἐν τῷ τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίες, γράμεις, σιασιές, μεσοδαρδές κ.λ.π.);

... ἢ κατὰ τὸν ἑξῆς τύπον...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

ἢ αὐλακίαν... ἢ ὁλοκλήρως... "χωρίζεται"...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ... χωρίζεται...
 "ἢ κατὰ τὸν ἑξῆς τύπον..."

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... Καθέτως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *ως πιν. σπαρουν. ξεν. τυδ. δαφ. κτλ. αμύν.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονταν) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

1) Ξυλοπτε, μετα τὸν Ὀκτώβριον μετὰ τῆς πρώτης βροχίης.

2) Ξταύρωμα ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου ἕως τῆς Νοεμβρίου ἀναρχοῦς καὶ καρπυῶν ἀνδραγῶν.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ σπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημοτριακόν...

Εν. ἔτος. Τὸ 1^{ον} βυτήρι μὴ ἀνάπαινει π. 2^{ον} βυτήρι διὰ σποράν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;.....

Συγκρίνω. Διὰ, διὰ, ἐκ. Δημοτριακά

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρῆσιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .

Τὸ δισάκι πῶς φέρεται καὶ... χεπέρι... ὑφαντό. μετὰ. δύο. θάμνησις. (θνήξ)

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ πτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

2) Γίνεται μετά το ὄργανο ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); Δὲν ἐκμεταλλοῦντο... ἐνῶντα. Κάθε

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαί. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

... χρήση εργαλείο
... φία. (Παρατίθενται
... τούτων).

... μερὶ τοῦ ὁμο...

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

1) Τσάπα ..... 2) Ἀξίον. Μετὰ τὴν ἀξίον. ἔσκαβον ἀγ-
λά. καὶ ἔσκαβον. Σίγα. διὰ πὺν. φρεσὶν. (τρεῖς)
τὴν κεφαλὴν. Ἡ τσάπα διὰ χωματὰ. Σελῶν (κῆπος)
3) Σκαλιδεῦρι. διὰ τὸ ἐσκαῖον τῶν ὁδῶν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Ο. σκαλιδεῦρι, ὄνδρα, γυναικί, ὑδρ. τῶν. φρεσὶν ἢ
μέ. ὑπερφορμίδιον. Ἡ φρεσὶς τῶν ὑπερφορμίδιον. ὁλοκαύτωμα.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σπύρι, τριφύλλι κ.ά. ....
βίωσι, ἡδονή

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Σε. αὐτοὶ μετὰ τὸ καὶ μετὰ.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μετὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μετὸ δρεπάνι
τὰ ὄνεια ἦτο ὀδοντωτὰ ἢ μελόνη. ἔχει γὰρ
ξύριον. καὶ τὸ εὐκρινόμενον αἶμα ὀφείλει.*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μετὰ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

τὰ χόρτα ὀδοντωτὰ μετὰ τὸ μ. κ. δρεπάνι καὶ μετὰ τὸ μαδευτήρι. Ἡ κυρτοὴ ξύριον...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηραῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

δρεπανάκι

μαδευτήρι

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *οἱ τεμερεφίδες (βιδυροφροί) εἰς μαγνίαν... κ.ι. Ἀρχαγγελόν*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *το.. βιταρι.. κριθάρι.. βρώμη με' τό δρανάν... το.. ρόβι... π. φακή, τὰ ρεβυθία με' τὸ χέρι*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον, ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ὁ βο.. χαμυλοτίρα.. μμποροῦσαν.. χερσεῖ-
τον το.. τὴν.. δρανάν.. δια τὰ φῶα*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; .....

*οἱ ἴδιοι εἰς περιβλαί.. ἄφηναν.. χάρω
τις... χεριές*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἄφηναν.. χαμν*

*5..10. χεριές.. ἀναλόγως.. εἰς τὴν.. καὶ.. πάνω με' τίς,
"ψέλλει" (στάχυα) ὅχι.. πρὸ τὴν ἴδιαν.. φορὰν καὶ τίς
ἑαλάνων.. με' πέρει, διὰ τὴν.. αἶρα*.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λούνται ἀγκαλιές. ....

"δρουμιά" .....

γ. Οἱ θερίσται.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερίσται, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

"Ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ. Θρί-
μζεραι... νά θερίζουν..." .....

- 2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ...

Με' ἡμερομίσθιον
εἰς εἶδος... ἰ. καφί... διτάρ... (3,5 χρ.) καὶ γαρτό
τοῦ... μετ' ἡμέρας... ἀλλοποροσζαδα... με' τιερδαζιά... καὶ
πᾶ... ἐράδ... χάνδ... με' θαιέ... ἐρί... περιμιά...
νικ... ὁ... ἐρ... ἀπὸ... αὐτὴ με' θερ... εἰς... νά
εἶν... τοῦ... ἐράδ...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρουν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρῶτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ...

Ἐφ... εἰς... τοῦ
ἀριστερᾶς χεῖρ... π... δ... καὶ
μέ (μαντήρια)... τοῦ... ἐ...
για... μ... τοῦ... ὁ... .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θέρισμός ; .....

Ὀχι

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ναὶ. . . . . Βῆσαι. εἰς. γῆν. "γιαλομερη". πρὸ. ἡμερῶν. . .

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ἀθήναι. μίαν. γῆν. ἀν. ἀδερφίαν. εἰς. τὸ. περὶ. τοῦ. ἀδερφοῦ. τὴν. ἡμέραν. καὶ. εἰς. τὰς. χεῖρας. σταυροειδῶς. Πρῶτο. ὁ. κοιμισμένος. κ. ἀποχύνει. οἱ. ἀδερκοί. Μετὰ. ὁ. κοιμισμένος. ἔπαινε. τὸ. σάβαν. μὲ. τὸ. κρό. καὶ. ἔβραχε. τὰς. ἐρμάτρι. τὴν. σπῆμν. αὐ. ὑποπόδιον. εἰς. "χεῖρας. τῶν. θυγῶν. δέ. σὺ. χάν. το. "Χίλια. κίλα. νὰ. κάμης. . . .

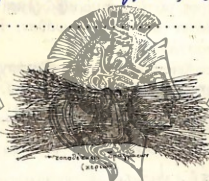
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων στάχων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἀμέσως. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. . . . .

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. ἔδεναν ἀνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἔδιδαν ἐν αὐτοῖς τὰ δρόμους καὶ ἐπὶ τοῖς ὁδοῖς καὶ γυναῖκες. Τὰ ἔδεναν μὲ τὰ φελλὰς, κατασκευασμένα ἀπὸ ἡλίου, (πιμρο δάκρυς). τὰς ἀπορίας. εἰς τοὺς ἀπορίας, τὰς ἔδιδαν. πρὸ τοῦ θηρισμοῦ. τὰς ἀπορίας καὶ τὰς ἐφύλαττον ἐν τῷ μ. κ. (καὶ ἐφύλαττον).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θηρισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ..... ἔδεναν ἐν τῷ πύλῳ. πύλῳ καὶ ἔδεναν ἐν τῷ πύλῳ. τὰς ἀπορίας. εἰς τὰ ἀπορίας.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὸ φύτεμα γίνεται καὶ*

*γίνεται ἐν τοῖς κήποις διὰ φρεσὶ τοῦ χρόνου. Τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὴν ἀπριλίου
ἀνοίγαν ἀρχοῦμεν μετὰ τὰ τσάρα, ἔμοθεν πρὸς ὁλοκλήρως, τὴν πατατά, ἐν
καρφύλλοις, καὶ τὴν καρφύλλοις νὰ ἔσιν 2-3 ἡμέρες καὶ τὰ ἐφύτταν μετὰ
τὸ τσάρι - εὐχαριστοῦμεν.*

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφου; Μετὰ σκαπάνην, μετὰ ἄροτρον ἢ μετὰ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*Τίς ἐβρίσκει μετὰ τὴν ἀνοιξὶ ἢ μετὰ τὴν τσάρα. Κυρίως
μετὰ τὴν ἀνοιξὶ διότι ἡ τσάρα οὐδὲν φέρει, τίς ἔμοθεν
καὶ τίς παρῶν.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐνυθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μετὰ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Δὲν ἐκαλλιέργετο... ἐξ ἄλλου... Τὰ ζῶα διατρέφοντο
ἐν χειμῶνα μετὰ ξηρὰ.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δωματίων πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ἀμύνει. μισὸ. τὰ. δέειμον. πᾶσι. δωματίαι. ἢ μετεφέροντο
εἰς τὰ ἀλώνια (παραδείκ. τὰ ἐφόρτυαν. τὰ κεφάλια
ἐπάνω. κ. οἱ μολάτες. καὶ πῶς γὰρ μή μαδῶν κατὰ
τὴν μεταφεραν. ἀνόμενοι. ἢ ἀρξάντο. εἰς τὰ κρητιά καὶ
δαίνων

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δωματία. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνίστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; Εἰς σκῶρον ὅπου ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ἤτοι... τὰ
δωμάτια τοποθετοῦντο. ἴσως γινώσκ. εἰς... σκῶρες καὶ
καλεῖται... θεμωνιά .....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

~~ὅπου τὰ ἀλώνια τὰ ἄχυρα~~; Ὑπῆρχον ἀνέκαθεν...
ὅπου παραδείκ. ἀμύνων. μισὸ. εἰς... καὶ... σκῶρες...
1) Ἀμύνια Κρανίας... 2) Ἀμύνια Αἰ. Νιμφας .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω, τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἔξω... τοῦ χωρίου... εἰς... παραδοχὴν
ἀμύνια... Κρανίας... 2) Ἀμύνια Αἰ. Νιμφας... εἰς... συνοικισμόν
μέρη... εἰς... τοῦ... οἰκίας... .....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σις του, δηλ. μὲ ποῖαν σείραν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Κάθε οἰ-

κογένεια... ἔχει... τὸ ἀλώνι... τὰς... διὰ... ἡμέρας... πρὶν... εἰς...
ἀμνηστὸν... εἰς... ἡμέρας... τὸν... ἀπὸ... ἐπεχέμενον... πρῶτα...
τοῖς κυρίως τὰ διὰ τῆς...

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;... Ἀρχίζει ἀπὸ
τῆς... ἡμέρας... καὶ... ἐπεχέμενον... ἡμέρας... ἡμέρας... ..

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χωματὰ λωνα... ἔβρεχαν τὸ χω-

μα... τὸ... ἐπεχέμενον... ἡμέρας... πρὶν... περὶ... μὲ... αὐτὸν
τοῦτο... (ἐπεχέμενον) μὲ... ἡμέρας... μὲ... ἡμέρας...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Τὸ... ἐπεχέμενον... μὲ... ἡμέρας... τὸ... ἐβρεχαν

μὲ... ἡμέρας... τὸ... ἐπεχέμενον... μὲ... ἡμέρας... πρὶν... (ἐπεχέ-
μενον) μὲ... ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...
ἡμέρας... μὲ... ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...)

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

..... 10. 11.....
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

[illegible]

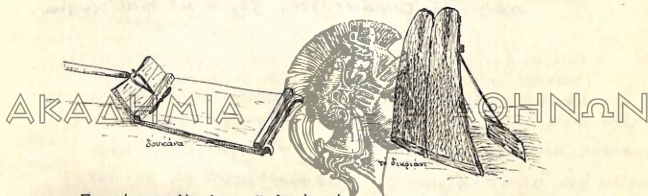
- α) 'Αλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχού τοποθετείται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλω-
μιῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερρος,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. **Εἰς τὸ**
θεῖμα. . . αὐτὴν ἡ τὴν δέων. τοῦ στήγην. ἔβαφαν. ἕνα χαίτ
δούρι. τὸ ἑσπῶν. ἑμαχέτο. . . ὄφαιλός. Τούτο. ἑμαχματ-
τῶνε. τὰ ἄλλα. χαίδονε ἀκία. . . 10-15. τὰ ἑσπῶα. ἑδῶντο

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Τα. fwa (ῥαϊδουρά-
κια). δέονται. με. θυγεία. ἀπ. π. λαμιά, ἢ. πηρωταία. θυγεία ζυπα
νε. ε. π. α. τῆα. ἢ. αἰώτα. α. π. ὄραχον. Περιεγράψαντο δὲ ἐν
αὐτῷ. π. π. αὐτῶν. φερὰν. κυκλιμῶν. ἔχειμεν ποιοῦν το δὲ ἐν
μύθῳ. ραϊδουράκια. .... 10-15. π. δ. ραϊδ. μ. α. ....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμεθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἠλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

- [illegible]

* 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα είναι ἐν χρῆσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοικράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Τὸ τριδάκτυλον γ. ξύλον μέ. πρῶ. χειρῶν.

* 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἁλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἁλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχυν ; ΜΕ ΤΟ ΣΠΙΔΙΟΥΛΟΝ . . . . .

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
 „Ἐνα.. αἰωνόησαστε.. Ἰνύλας.. καὶ ἀνέμενα...“ βίτεται ἔπιμα
 ἔκταε.. κυτίον ἔστασι.. χέριμας.. καὶ... τοῖ.. ἑρρασι.. αὐ
 καμετανακι.. με' τὸν δόρυβον ἔχουσιν τα'
 ζωα.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ.
ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται
δούλα). Ποσαί στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης
κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ἡ... π'. στρώσει.. ἀγωνίζετο περι-
βοήρον... σίτου... ὑπο. παχικ... δι' αχτης... στρώσεις αναφορῶν
2-3 περὶ ἡμέραν.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὴν ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον
(ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες,
δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι
εἶχον βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. Οἱ ἡγεῖστες
εἶχαν οὐ μόνον τὰ γαῖθαρα καὶ τὰ ὄπαια ἀφῆσαν το
κεμῶνα δασύποτα ἐκ τοῦ βοτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνὶ μέσῳ
ἔφην μὲν αὐτὰ καὶ τοὶ εἶχαν μὲν δι' ἀγκυρῶν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ὁ κόπανος ἦτο ξύλο, ἡξαγώνιον, π. 70 cm, τὸ ὅλον μέτρος
αὐτοῦ ἦτο 60 cm, ἢ 80 cm, καὶ 10 cm πλάτος.

- 19) Ὁ κόππανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....
- Δὲν ἔφαινον ἄλλαν. διαμασίαν, ἀπὸ τοῦ κόππανος. Εἶδεν. κήμιος περὶ
 πρὶν. 9.50.ρ., πᾶχος... 8-10 π. ἄλλαν... 6. πρὸς τὴν... 7. παραρρηγ-
 γυμένδον.*
- 23 —

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Εἰς τὸ ἀλώνι... εἰς τὴν αὐλὴν...
ἐν τῇ οἰκίᾳ... καὶ ἐν τῇ ρεβιθίᾳ... εἰς τὴν οἰκίαν... ποσὸν
αὐτῶν.*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοσάνεμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Εἰς τὴν οἰκίαν... εἰς τὴν οἰκίαν... εἰς τὴν οἰκίαν...
καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ... καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ζυγῶδες καρφώνεται πρὸς θρινί, ἄνω ἰδιαίτε-
ρος... θεμελίως.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μέ. τὸ... θρινί... ἰα... κατὰ... εἰδικὸν... πρὸς...
ταῦ... ἴδιον... ἴδιον... πρὸς... ἴδιον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρας... εἰδικὸς... ἀμοιβῇ...
ἀνδρας... εἰδικὸς... ἀμοιβῇ...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Ἐλέγεται... κόμπια... ἢ... ἀποβίταρα... Μέ. τὸ...
κόμπια... ἀποβίταρα... κόμπια... ἀποβίταρα...
κόμπια... ἀποβίταρα... κόμπια... ἀποβίταρα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*Λιχνίζεται
 τὸ μάλαμα πρὸ λαμνισμὸς μὲ τὸ θρινιόν. Ἐκχυρίζεται ἐν
 μύλῳ. ἔπειτα μαλακῶν καὶ κόμην. Μετὰ δὲ δύνει σπινά-
 ρι. Ἐκχυρίζεται. οὐ μαλακῶν καὶ δυνει ξανά. καὶ ἔπειτα*

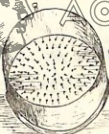
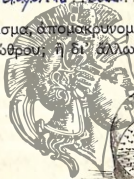
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-
 *

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

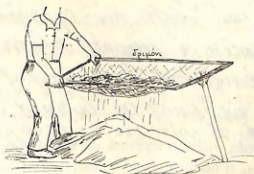
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνον· πάλιν δερμάτινον

κόμπος ἢ ἀρυλογοί

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρίσμου τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

* *Ὁ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διαβαρύνει πρὸς ὅποιον μαρτυροῦνται αἱ διαφορὰς ἐν τῇ δυνάμει. Μετὰ δὲ μαρτυρίας περὶ τοῦ φαινομένου (μετὰ τὴν κρίσιν) διὰ τὴν ἀποκαταστάσιν τῶν ἀποβλαβέντων... πῶς... ἐκτελέσθαι... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα...*

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *ἔκτελεσται... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα...*

ἔκτελεσται... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα...

8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ἔκτελεσται... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα...*

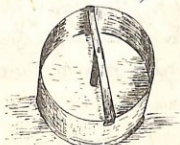
ἔκτελεσται... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα... αἱ διαφορὰς αἰ. 1. α. Ἀνταρτικῶν ἀποβλαβέντων... δὲ περὶ τῆς δυνάμεως διατρεφόμενα...

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ο καρπὸς φετρύτο μετὰ μισοῦ μ. ἔκκεν κυρτο-
κόβουλα 12,5 χιλρ. περίπου... Στάμα αὐτὸ
ἀεισιφορέον. ✓

μισοκοίλε

κούπλοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) 1) Ο. Τεφράς, 2) τὰ ἐπὶ... ἐκοιμῆται... πετρί-

ματα... 1-2. μέτρα... τούρμικα, ἀειφορέα...

2) Ἀρμυριάτικο... 2. μαρίτζια...

3) Τοῦ "μούμου λα" ὁ ὁμοῖος... ἐφύλαγε... τὰ... τῶν κυρίων
1. μέτρα... τούρμικα... 60... τῶν...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) 1) πρὶν αἰκίαν, 2) ἰδιωτῶν... φυλίσκων... παρμὸν κα-

φουμένον... "Ἀρεκλές... ἔχον... δὲ... κυρτοκόβουλα... 30-50
μέτρα... τούρμικα...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰ. παῖ... ἀκρῶνα... ἡπὶ... πὺς
 κυκλῶν... ἄνω... ἀχαι... καὶ... πὺς... ἀταίρῃς... (ἀπὸ τὸ βάθρον)
 ἔν. μέρος πὺς ἐπαύθου. χαρὶφίλο. μεῖ. δουνὶ καὶ μαρμίλια καὶ
 ἔσποδοιτο τοῦ ἀχαι... χέλα. τὸ ἐπαύθου ἀπὸ τὸ ἀπὸ
 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεταί) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ῥέου
 θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ... ῥεῖο.*

*Κατὰ πὺς διαρῶνα. τὸν ἀριστον. ἐνχαρῖσαν. τὸ πρὸ μεσση
 ρίνα. σταχυα καὶ τὰ ἔσποντον. ἰσχυρῶς. ἔσπονταίχιν
 ταν. ἐπισκῆψ. ἐπορίς. καὶ τὸ ἀγῶνισαν. χυρισία. διὰ θάραν.*

6) Μήπως οἷπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*ἔσποντον... σταυροί... ἀπὸ σταχυα... καὶ... τὰ... ἐπισκῆψαν
 πᾶν... ἐπὶ... πὺς... ἀγῶνισαν... τὰ... ἐπισκῆψαν... χυρισία καὶ*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πύλῃ φυλάσσεται.
 πρὸς πῶσον ἀκοπὴν καὶ ἐπὶ πῶσον χρόνον ; ..

*τὸν... ἐπὶ... τὰ... ἀγῶνισαν... τὰ... ἐπισκῆψαν... χυρισία καὶ
 ἐπὶ... διὰ θάραν.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1. Τοῦ... Ἀπ. Γιάννη... τοῦ... Κούμουντον... 23. Ἰουνίου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

*Τῆς... παραμονῆς... βράδυ... μὲν... ἐπισκῆψαν... ἐπὶ...
 ὅθεν... τὰ... οἰκίας... εἰς τὸ... Κούμουντον.*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

...Κολαρευτός.γ.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

...Τά' μέγα τῶ ριμοκνέως...Ὀποιοῦ...ἔαται...!

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ;...Ὁ κοιμοκνέως

ἤ...ἤ...κοιμοκνέως...ἤ...καί...τά...παιδιά......

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Ἀπό...ἐντός...ἐκ...παράκαθεν...ἐκ...τα'...μαδιά'...
Τά'...στοποδίλιν...ἐ...ἐντός...ἐκ...καί...καρδί...ἐπ-
ποδίλιν...ὅσα...τά...ὅσα...τῶ ριμοκνέως...τόσαι
μαύραι...πέτραι...ἄσφραγες...ἡλιαπα...ἐκ...φωτῶν.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

Ἐληδόνταν...καί...ἔργαν...Τά'...καυά'...μῖος...ὅτι
φωτῶν...τά...καυά'...μῖος...πάνω...μῖος......

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Ἐληδόνταν...τρέψ...φορέ...μῖος...πῶ...φράσιν
Τά'...καυά'...μῖος...ὅτι...φωτῶν...τά...καυά'...μῖος
πάνω...μῖος......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

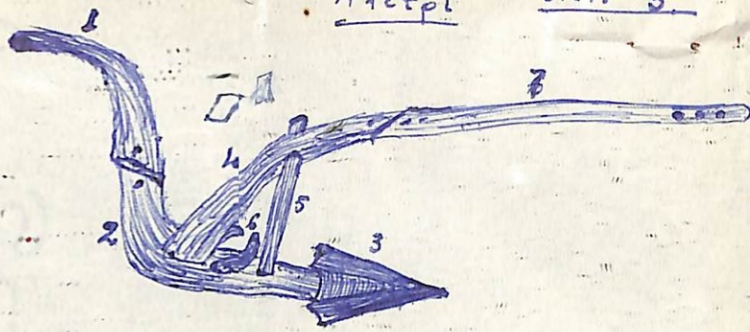

ΑΘΗΝΩΝ

Αιέτρι

ΣΕΛΙΣ 4
ΕΡΩΤ. 3

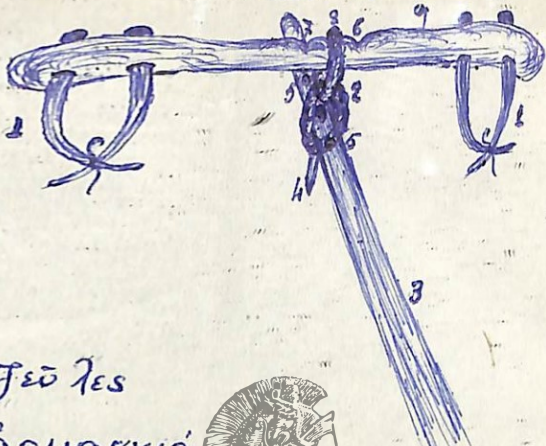

- 1. χερόλα
- 2. ακαυμάρι - παναρι
- 3. ρί
- 4. γούλα
- 5. περόνα
- 6. παρούττια
- 7. πλουονταριά

ΑΘΗΝΩΝ

Ο Ίνους

1. Ίνους
2. ἄρμαγκιά
3. πλοιογονταριά
4. παλούμι (βιδερένιο)
5. ~~ἄρμα~~ Τρόνες
6. δεξιά χαραγή
7. ἀριστερή χαραγή
8. μεσαία χαραγή
9. Ίνους.

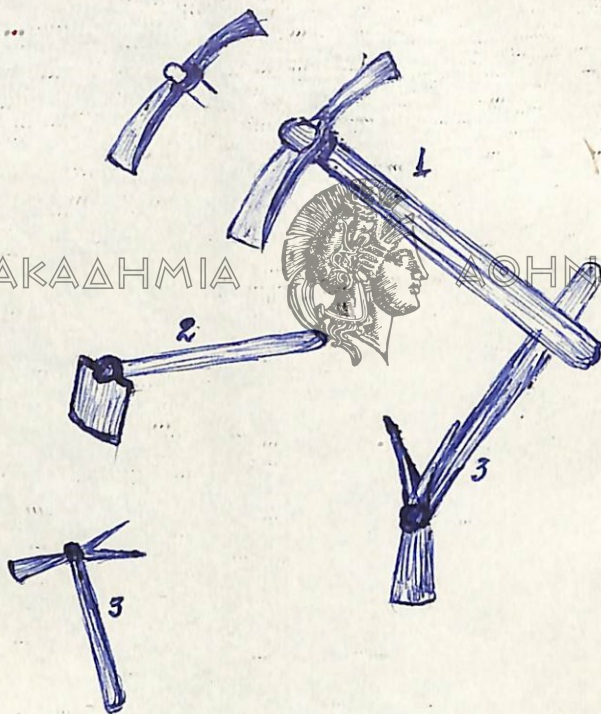

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 6
 ὁρῶν. 9-10.

1. ἄξινη
2. τρώα
3. σκαλιστήρι

zelis 10
 'Ερώτ. γ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΜΩΝ

Εγίς 22
Ερίτ. 12

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Το τριδάκτυλον

7

Ἐν Ἀθῶν τῇ 12/2/70

Πρὸς

Τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῶν Σχολείων
Β. Περιφέρειας Ρόδου

Εἰς Ρόδον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

*Υποβολή

*Ἐρωτηματολογίου

Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς

*Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλω ὕμν

συνημμένως ἔντυπον ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου
*Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας συμπληρω-
μένον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου κ. Μιχ. Γιορῆαμνη διὰ
καθ' ὕμῶς. -

Συνημμένα ἱ ἔντυπον καὶ
μὲν ἔκδοσις.

Εὐπριδεστέτη

*Ἡ Διευθύντρια

Κάτη Κυρά

Εἰς τὰς Μυδον, τὰ κυρίαρχα ἐκρίνετο ὁ δὲ δύο "ὄμιλοι", ἡ μετοχία.
Τὸ α' ὄμιλος εἶναι οἱ τοποθεῖς: Μαμαρί, Λαῖα, Πάνα & Κάνα, Βλακιά, Σίμπυς,
Κρημανοτά, Κράνα, Σερὶν. Τὸ β' ὄμιλος τῶν τοποθεσιῶν: Κάρη Κραυγὰ
Αἱ Νιούτας, Κατρίορα, Καρύδια, Βοτῖνα, Μερύδα. Τὰς αὖς ἀπὸ ἐκείνου
ἐπὶ αὐτὸν ὁ δὲ αὖ ὄμιλος μετὰ τὸν ἀπὸ γενομένητο (ἀρραβάνους).

Από τις διηγήσεις στο χωράφι έρχετο πρώτα το ρέμα το "Γόκοπο",
 ευχαριστήτο από τα άρρτοχέρτα (αγριάδες) μαί το μυαλά μαί είνι ή όσπη
 βρη έδωτό "χάνα μαί τα "μαυρα". Μόσα τίς πρώτς βροχές έαν πιο
 το χωράφι δα "αίχαινε, έρίστο το "βουνιτό", (πρώτο έρριμα). Όταν έρω
 με το βουνιτό για βροχή έρίστο το "σταύριμα" (δύτο έρριμα) μαί
 βροχόνια ή έπορα. Οι αχαιμέσ έπ' έρριμα αυτό έρίστο μάδρα πρὸ τίς αχαι-
 μέσ τοι πωτόν έρριμάλο, σταυροειδῶς γράβω το "έχραν μαί "σταύριμα, Τα
 λαράρια έριπαίντο με φυσηή κερία βροχή μαί αφο προβάων. Χρῖσες γ'
 παρὰ αλλ' έρημ μετό, το 1948.

[illegible]

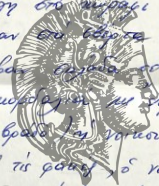
Τὸ δῶντο ἀγορεύει ἐπὶ τῇ ἐξῆς μέρῃ : 1) Χρυσὴ 2) Πανάρι 3) παρόντι 4) γού
5) περόνα 6) ἡθροὺν παρία 7) γού. Ὁ γού ἀπεργάζεται : 1) Δύο προσώπων ἀπὸ
2) Δύο φωνῶν 3) τῇ ἀρμαγκιά πού τῇ ἔπαχταν μετ' ἑνὸς παραβόχουσε ἢ
μετ' ἑνὸς, ἦταν δὲ τὸ πούχο διὰ τὴν ὀργάνη μετ' ἑνὸς δεξιού (ἐκίνο). Ἡ
φύλα εἶταν δύο φύλα ἀπὸ τοῦτο πᾶσι στὸ ἴδιον ἔργο τῶν γού, ἐπερὶνσαν μετὰ ἀπὸ
δύο πύλης καὶ ἐδίδοντο εἰς τὸ μέγιστον τῶν φωνῶν τῶν γού μετ' ἑνὸς.

10. Σου είχε σην ρίζη τῶν χαρᾶν μο' τῇ ἀρραβῇ ^{ΕΛΙΣ} Νεβία. βεβα' μα' ἀρετῇ. Όταν τὸ ἴα σου ἦταν παγκύρι π.χ τ' ἐπὶ, ἡ ἀρραβὴ εἶπανε στὴν ἀρετῇ χαρᾶν μα' ἀνδελφί. Ἡ ἰσ' βόδια ἦταν βεβίωμα εἶπανε στὴν ρίζη. Στὴν ἀρραβὴ, τὸ σου εἶπανε δεύτερη μα' μέσα ἀπὸ τὴν πέτερη πενήτης ἡ προκοταριά τῶν ἀρετῶν. Ἡτὶ εἶχε σὺν ἄμφω τρεῖς τῶν. Με' ἴα βεβίωμα χαντὸ καρρὶ περίω, ἡ προκοταριά ἀνισχυρίστανε με' τῇ ἀρραβῇ. Ἀπὸ τὴν τῶν τῶν τῶν προκοταριάς (εὐαγγέλιον) ποὺ βεβίωσα δι' ἡμᾶς τὸ ἐπὶ.

δούλια η' και χωρὶς δότια και με' εἴρημο χέρι. Τὰ ἔργαξαν ο' περὶ τὴν
 εἰς, ἐπὶ Μάσχαρ η' τὰ Ἀρσέζα. Τὸ ρέει, η' γαυ' και' τὸ ρεῖν δὲ
 ρίψαν με' ὡ χέρι. Τὰ εἰρῆσαν ἐπὶ χαμῆα τὰ εἰσῆα, ὅσοι μὲν ὄντων
 πρὸ χαμῆα γιατί εἰσῆσαν τὸ ἄντρο πρὸ τὸ πῦρ. Χόρλα, βανὸ δὲν
 εἰσῆσαν. Αὐτὸ ὡς γινε τὸ ἔργον ἀπομάζαν «Ταῦτα πρὸ τῶν τὰ
 πῦρ ἀπομάζαντων καὶ τὸν φησὶ πῦρ». Οὐρεῖς ἔσαν ἄνθρωποι και' με-
 ταινεύ, πῶ τοιμουρὶ τὸ εὐφροῖ η' και' ὁρῶντες με' μερσιὰς αὐτοῦ
 εἶδος, ἡ καὶ γινε (3,5 καὶ περὶ) και' φησὶ. Τὰ ραυλὸ καὶ ὡ
 ἀρῆς δὲν εἰσῆσαν τὰ χόντρο. Ἡ προσκοιμία τὸ ραυλὸ ἦταν η' αὐ-
 φονδῆ. Καὶ δὲν εἰσῆσαν ἀπὸ ὡ πῦρ ἐπὶ εἰσι τὰ ὁρῶν και'
 να' ἀοκῆσαν τὴν κορπῆν τὴν εἰσῆσαν (ψαμῆ, ἄντρο καὶ ὁρῶν, γα-
 μῆ, ἄντρο, μερσιὰς, εἰς). Καὶ εἰσῆσαν τὰ εἰσῆσαν, τὰ κορπῆν ἐπὶ
 γινε με' γινε και' εἶδος και' ὡ εἰσῆσαν ὡς εἰσῆσαν. Οὐ γινε κορπῆν
 τὴν κορπῆν ἐπὶ κορπῆν ἀπὸ ἐπὶ πῦρ ὡς εἰσῆσαν ὡς εἰσῆσαν. Τὸ
 μερσιὰς (καὶ μερσιὰς) ἔργον ἐπὶ εἰσῆσαν. Ὁ τοιμουρὶ εἰσῆσαν ἔργον
 ἀπὸ ὡ μερσιὰς πρὸς τὰ εἰσῆσαν, εἰσῆσαν τὸ πῦρ μερσιὰς τὸ πῦρ
 τὰ ΑΚΑΔΗΜΙΑ εἰσῆσαν εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν
 ἐπὶ εἰσῆσαν. Τὸ εἰσῆσαν (καὶ εἰσῆσαν) εἰσῆσαν τὸ πῦρ εἰσῆσαν
 ἐπὶ πῦρ, εἰσῆσαν τὸ χόντρο η' τὸ γαυ', ὁ τοιμουρὶ, εἰσῆσαν γινε τὸ πῦρ,
 εἰσῆσαν ἔργον μερσιὰς η' πῶ ἐπὶ εἰσῆσαν, εἰσῆσαν μερσιὰς
 τὸ πῦρ με' εἰσῆσαν ἐπὶ πῦρ μερσιὰς και' με' εἰσῆσαν μερσιὰς. Εἰ-
 ναν πρὸ και' εἰσῆσαν (εἰσῆσαν) εἰσῆσαν. Αὐτὸ εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν
 με' ὡ εἰσῆσαν μερσιὰς τὸ εἰσῆσαν. Ἡ εἰσῆσαν ἐπὶ εἰσῆσαν ἦταν με' εἰ-
 σῆσαν τὴν εἰσῆσαν. Αὐτὸ μερσιὰς εἰσῆσαν τὴν εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν
 εἰσῆσαν τὸ πῦρ. Αὐτὸ εἰσῆσαν μερσιὰς εἰσῆσαν. (Τὸ εἰσῆσαν
 και' εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν ἐπὶ πῦρ).

Κατὰ τὸν ἀρῆς εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν μερσιὰς μερσιὰς, τὸ
 εἰσῆσαν. Αὐτὸ εἰσῆσαν μερσιὰς με' εἰσῆσαν. Τὸ πῦρ (μερσιὰς) ἐπὶ
 τὸ πῦρ εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν. Αὐτὸ με' τὴν πρῶτην
 ὁρῶν με' εἰσῆσαν με' εἰσῆσαν
 εἰσῆσαν τὸ πῦρ
 εἰσῆσαν εἰσῆσαν

ετραγουδούσαν φάος -- το ' πρωί πάλι το βράδυ και ποτέ όχι εσπέρμας
 το 'όλο τραγούδι. Ήσαι ανεφάνητα. Εστρέφονταν σε τ' τραγούδι μερικές φορές
 φορές, τους οι κοπέλες. Η δού μια φορά ως πατέρας τσίπιναν σε δύο φορές
 κόρες - άκουγαν η μία θ' άλλη - κυρίως βίβεραν 90 μιλί - τόσο γρήγορα από το
 τραγούδι που παί τις άπτε : « βιά' σας μουσικές μου, που να' έως θάρηκε κο-
 ραίτη μου ... » Μερικοί από τα τραγούδια αυτά ούτως και το αλληγέρι η
 Φινώ Ι. Εμμεδρύν έλιν 90. :

Άγνη και για το θεό
 για - γιατρο για μένα
 και γίαντ παί λιν τή άσχη
 έπαι ποτ' για' ούτε

Τάετρο που' επί γαρύζω το
 με αίσια δέ εφάν
 ήω και φορία τ'όναγε
 καινάυ τουσάνης *

"Αστρά ποτ' με άφάνητα *
 που γύρτε τη' ποττα
 "Αν όντε τή άγνη που
 ηγτε τις καρμύχα

"Αποσπρίντ δά φάνει
 άσάν τον μεανίχτη
 όγη η' άγνη η' ήγιά
 σε' σε' με ήγην έδύχτη

Πα' το' σουιάει τον πέρν
 με από τη' ματονιά σου
 καινά δά πύρε να' πέ' όγ
 που τη' βέρνινά' τον.

τουσάνης = έχδρ
 άρίστητα = άρίστητα
 τήγερ = επικότι

Πα' το' σουιάει τον πέρν
 και' πάτε τον' τον' τον
 και' γρήνα το' τραγούδι μου
 με' την άποψή σου.

Άγνη έχω με' έχασε
 που' την άμμεγιά μου
 Τίποτα ποτ' και τη' δαρύ
 με' καρμύχα η' καρδιά μου.

Μέσα στα' γύρα της καρδιάς
 στο' καρπό μου επύοτε
 έπαι τον τή άγνη τον
 παύα μου και' κρατ' τον.

Μέσα στα' γύρα της καρδιάς
 πάνω στο' συρράμει
 έχω τον τή άγνη τον
 κοντοί τρανταγέται

Μέσα στα' γύρα της καρδιάς
 στον τήγερ * το' ώχαι
 "Εγώ τον τή άγνη τον
 και' πάτε να' πέ' δάη.

ΑΘΗΝΩΝ

6ημ' επιμονήν για να πατηθούν. Χρησίμη το άνοιγμα το πρώτο, οτις
 9.10 π' άρα με μετρήσεις το απόγευμα 4-5 π' άρα. Τα κόμματα έβγαλα
 όταν ήταν άποια για χίχνημα το έγραψα "μάζωμα". Τα έφάγαν σε
 δυρό μαυρόστρο με το όρνιθι και το έξινο στυάρι, σπένγαν σε π' έμ-
 ρού πού το έγραψα "ταυρί" από ε στυά. Είχανταν σε άνδρες δύο από τρία
 έβλεπα. Με το έξινο στυάρι διαμαρτυρήσαν από απόρους και έγραψαν το
"κόμματα". Μία γυναίκα με "έ'αδουρή", δεικνύει πάνω από το έμ-
 ρού, το κόμματα και το έμ-ρουν δύο εμ-ρουν στυά με άνοιγμα. Τα
 κόμματα υποσφύζονταν π' τα έφταν οτις κόμματα. Το στυάρι πατούν το "εμ-ρουν"
 έμ-ρουν, άραυόσαν τα έμ-ρουν κόμματα και π' άμαυόσαν με ύστερα
 το κόμματα π' το "εμ-ρουν", για να ρυθ το χύρα με η ψυχή πέφτα. Σε
 μαυρό μαυρό έμ-ρουν έμ-ρουν έμ-ρουν, χαράσσει π' το στυάρι
 εμ-ρουν και έμ-ρουν (εμ-ρουν) από τον διαμαρτυρ, ο οποίος έμ-ρουν
 ματα το χίχνημα. Άφου έμ-ρουν το 1/2 στο όμο του έμ-ρουν και το έμ-ρουν
 έμ-ρουν. Ο το κομματα έμ-ρουν το έμ-ρουν οτις απόδωκε τον διαμαρτυρ.
 Ο έμ-ρουν μαυρό στυάρι έμ-ρουν το έμ-ρουν και π' μετρήσαν σε ύπνι. Τα
 έμ-ρουν το έμ-ρουν με το έμ-ρουν. Ηταν σε π' άνοιγμα, κόμματα από
 χύρα έμ-ρουν π' έμ-ρουν σε ύπνι και έμ-ρουν. 1/2 έμ-ρουν π' το έμ-ρουν
 έμ-ρουν 2/5 έμ-ρουν π' έμ-ρουν. Υπάρχει και π' το έμ-ρουν εμ-ρουν έμ-ρουν π' χύρα
 σε 2/5 έμ-ρουν π' έμ-ρουν.

[illegible]

Τὴν ἡμέραν τοῦ Καὶκκου, πρὸς 23 Ἰουνίου, τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου
 τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, μερικοὶ ἐκ τῶν ἐκείνων. Ἡ φωνὴ αὐτῶν
 ἦτορ "καρκαρῶν", καὶ τὴν ἀνάβη τὴν βροχὴν καὶ ἀνεμικὴν ὁμοίαν ἦσαν. Τὰ βῆλα καὶ
 τὰ ὑδατὰ γὰρ τὴν φωνὴν τὴν ἐξοικὴν οἱ τοιοῦτον καὶ τὰ παλὰ τοῦ. Τὰ ἔργα καὶ
 τὰ ἐπὶ καὶ πάλιν ὅσον μὲν πρὸς τὴν οὐρανὴν καὶ ἀπὸ τῆς ἀνεμικῆς. Ἄνεμ
 καὶ φωνὴ καὶ ἐκτείναν τὴν φωνὴν ἡμῶν: «Τὰ ἡμῶν καὶ οἱ φωνὴ τὴν ἡμῶν
 καὶ πάλιν καὶ». Κατὰ τὴν ἀνεμικὴν καὶ φωνὴν καὶ οἱ φωνὴ τὴν ἡμῶν

